

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček račun Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563; Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

SLOVENE

Nemci pri nas in naši pri Nemcih

V nedeljo je v Novem Sadu imela občni zbor »Svabsko-nemška kulturna zveza« (Schwäbisch-deutscher Kulturbund), vrhovna organizacija vseh Nemcev v Jugoslaviji. Naši Nemci so ob enem obhajali 10-letnico smrti svojega domačega narodnega buditelja in pesnika Adama M. Gutenbrunna. Zborovanje ni imelo značaja običnega zbora z navadnimi spremljevalnimi okoliščinami, kakor so podrobne razprave o raznih upravnih zadevah, temveč je to bila resna in mogočna manifestacija nemštva v Jugoslaviji.

Nad odrom je visel ogromen napis »Schwäbisch-deutscher Kulturbund«, na levi čez jugoslovansko zastavo geslo »Zvesti državi!« (staats-treu), desno zopet na barvah obdonavskih švabov (zeleni in beli) »Zvesti narodu!« (volks-treu). To je geslo nemške kulturne zveze, ugostavlja »Deutsches Volksblatt«, osrednje glasilo Nemcev v Jugoslaviji. »Zvesti državi, zvesti svojemu ljudstvu in vdani svojemu kralju!« je vzkliknil senator dr. G. Grassl v uvodnem govoru.

Poleg delegatov, ki so predstavljali 50 kulturnih organizacij, včlanjenih v zvezi, so prišli na zborovanje tudi predstavniki oblasti in jugoslovanskih kulturnih ustanov, kakor »Srpske Matice«, Ozačje, v katerem se je vršilo zborovanje in samozavesten nastop Nemcev, pričajo pred vsem svetom, da se nemška narodna manjšina pri nas počuti doma. Lahko organizira prireditve, javne nastope, razvija se kulturno in gospodarsko, ne da bi jo večinski narod nadlegoval. Dani so ji vsi pogoji, da lahko ostane svojemu »narodu zvesta«. Če je bila na običnem zboru sprejeta resolucija, ki proglasa Kulturbund za »ognjišče nemške narodne kulture in vzgojevalnico čista nemške nar. skupnosti«, čeprav so med to skupnostjo postavljene politične meje, nimamo mi prav nič proti temu. Želimo samo, da bi Nemci priznali pravico do gojitve čista narodne skupnosti tudi manjšinam, ki živijo v njihovih narodnih državah, recimo Slovincem v Avstriji!

Dne 20. junija 1920 so Nemci na velikem taboru pod milim nebom v Novem Sadu položili temelje svoji kulturni in politični zgradbi, ki ji je »Schwäbisch-deutscher Kulturbund« postal varna streha. Adam Müller-Gutenbrunn, ki je prvi pozival svoje rojake na odpor proti madžarstvu, je še doživel ta veliki dan, ko so Nemci lahko svobodno stopili na plan in se organizirali. Z zahvalno pesmijo so zaključili ta tabor; zaslužili so, da bodo lahko v Jugoslaviji svobodno živeli. Šele pod Jugoslavijo se je lahko uresničil njihov sen, »da bi svojo banatsko domovino, razbito na vse kose, zopet zbrali, šele v Jugoslaviji so Nemci lahko šli na delo po Gutenbrunnovi oporoki:

»Versammelt darin die Schwaben wieder und singt die alten, singt die deutschen Lieder!«

(Zberite v njej — domovini — švabe in pojte stare, pojte nemške pesmi.) Senator Grassl je v svojem govoru lahko naslovil na jugoslovanska oblastva prošnjo, naj »še nadalje s simpatijami spremljajo delovanje kulturne zveze.«

Med težnjo narodnih manjšin, da bi ostale zveste svojemu narodu in da bi gojile čut skupnosti z njim, da bi razvile svojo kulturo z vsemi narodnimi svojstvi, čeprav jih ločijo od večinskih narodov politične meje, in med zatiranjem, da hočejo ostati zveste državi, v kateri živijo, ne vidimo mi nikakega protislovja. Nikakega protislovja ne najdemo v geslu »Zvesti narodu in zvesti državi!«, kakor tudi ne v namenu, izraženem v resoluciji v Novem Sadu, »da se hočejo nemške narodne skupine razvijati v duhu trdne zvestobe do prirojene narodnosti in v duhu ljubezni do kralja in domovine.« Naj bodo o tem Nemci v Avstriji in Nemčiji prepričani!

Če v Sloveniji kljub temu gledamo na problem nemške narodne manjšine nekoliko ostreje kakor n. pr. sosedji švabov v Banatu, so za to dani temeljitji razlogi v zgodovini našega političnega življenja in tudi precej drugačni politični usmerjenosti nekaterih nemških skupin v Sloveniji v primeri z usmerjenostjo banatskih švabov. Naj vendar že Nemci priznajo, da si Slovenci in Nemci stoji nasproti kakor večinski narod proti manjšini, ki je bila nekdanj nosilnica političnega, gospodarskega in kulturnega pritiska nad nami in ki je še danes ohranila svoje gospodarske pozicije, ki si jih je lahko ustvarila radi svojega privilegirane položaja pod Avstrijo. Da pa nismo prežeti z maščevalnimi strastmi, Nemci sami dobro vedo. (Če se nam je po 15 letih posrečilo nacionalizirati galska društva ob mejli). Gotovo ne pretiravamo, ako trdimo, da smo v gospodarskem pogledu celo v defenzivi proti nemškemu kapitalu! Kadar nemški tisk izven Jugoslavije našteva, kaj vse so Nemci imeli v Sloveniji pod Avstrijo, tako rad pozablja, da so n. pr. kulturne ustanove, šole in razna nemška društva bila namenjena avtohtonemu prebivalstvu in da so bila nemška tuda, da bi se to prebivalstvo ponemčilo, in ne zato, da bi se v njih vzgajali Nemci! V zvezi s politično usmerjenostjo naših Nemcev je treba omeniti, da so se prav po Hitlerjevem nastopu pojavila ob mejli znamenja, ki še danes utemeljujejo sum, da se pojma »zvest narodu« in »zvest državi«, v srcu obmejnega Nemca ne krijeta.

Končno še drugi razlog, ki ga moramo v zadnjem času vedno bolj upoštevati pri presojanju obnašanja Slovincem nasproti nemški manjšini. Na Dunaju naj nikar ne podcenjujejo koroškega vprašanja! Vprašanje narodne manjšine na Koroškem obstoji in postaja vedno bolj akutno. Kaj čuda, če smo v narodnem pogledu danes bolj občutljivi, saj živimo v narodni državi. Povsem naravno tudi, da pri nas zanimanje za narodne manjšine izven Jugoslavije vedno bolj raste. Ne samo to, položaj naše manjšine na Koroškem se neprestano slabša.

Nemški državniki govore...

Hitler sveto obljublja nemški mir

Dopisniku »Matina« je Hitler dal najmiroljubnejšo izjavo: Pripravljen sem dati vsa jamstva za obrambo evropskega miru

Pariz, 22. nov. b. Jutranji »Matina« objavlja v uvodniku razgovor dopisnika pariškega »Information« z nemškim državnim kancelijem Hitlerjem. V teku tega razgovora, prvega, ki ga je imel Hitler s kakim francoskim časnikarjem, je izjavil vodja nemške nacionalno socialistične delavske stranke in šef nemške vlade sledeče:

Poljska-Nemčija

»V Evropi ne obstoja trenutno noben spor, ki bi lahko povzročil vojno. Vse se lahko uredi med posameznimi vladami in narodi, če bi le-ti imeli potrebno poštenje in zmisel za odgovornost. Pogledajte recimo Poljsko in Nemčijo. Med obema državama obstajajo razpota in sporne točke, vendar pa tudi tu ni ničesar takega, da bi bilo treba preliti dragoceno človeško kri. Meni delate krivico, ko stalno zatirjate, da želim vojno. Vojno? Ali sem mar norec? Z vojno se absolutno ne bo doseglo ničesar, nasprotno, z vojno bi se lahko samo še poslabšal sedanjí svetovni položaj. Kako bi mogel jaz želiti vojno, ko na nas še vedno ležijo posledice preteklih vojnih strahot? Pred menoj je dolga notranja vojna. Narod sem napotil v novo bodočnost, hočem mu dati tudi veselje do življenja. Kdo naj potem še lahko veruje, da hočem pod takimi pogoji ogrožati svoje lastno delo z novo vojno?

Na kakšen način bi se mogel doseči sporazum med sosednimi in enakopravnimi državami? Nemški narod ni narod druge vrste, nemški narod je velik, toda z njim postopajo tako, da tega ne morem dalje prenašati. Če hoče Francija svojo varnost zgraditi na materialni slabosti razorožene Nemčije, potem ni možnosti za sporazum, kajti prešli so časi, ko je bilo kaj takega še mogoče. Če pa hoče Francija zgraditi svojo varnost na temelju svobodnih sporazumov, potem sem pripravljen vse slišati, vse razumeti in vse ukreniti. Približno znano je, v čem obstoja nemška zahteva po enakopravnosti. Moralno gre za absolutno enakopravnost. Kar se tiče njene praktične izvedbe, se to lahko izvrši v etapah, kar ne bo težko in tudi ne nemogoče, da se sklenejo sporazumi v vseh podrobnostih.

Enakopravnost

Odgovarjajo mi: enakopravnost, da, toda nobene enakopravnosti brez protiuslug. Vprašati moram: kakšne protiuslug? Na koncu vseh koncev bo potrebno, da se svet seznani s pravo vsebino besede varnosti. Jaz sem v nemški politiki odločen in če dam svojo besedo, imam navado, da jo tudi držim. Če bi se slučajno sestal s kakšnim francoskim ministrom in bi se z njim razgovarjal med štirimi očmi, da na primer za rešitev saarskega vprašanja ni po mojem mnenju nobenih nasprotij

več, potem bi lahko razumel, če bi se mi odgovorilo: Hitler snuje nekaj tajnega. Vedno lahko pričakujemo od njega iznenadenja. Toda jaz sem to rekel svojemu narodu, od katerega sem zahteval, da mojo politiko potrdi: da je za nas usoda Alzacije in Lorene zapečatena. Narod je odgovoril. In kaj se še pričakuje od mene, da rečem?

Govorimo sedaj o francoski varnosti. Če bi mi rekli, kaj naj storim za to varnost, bi to dragevolje storil, samo če ne bi zahtevali nekaj poniževalnega in nekaj, kar bi ogrožalo meje lastne države. Tako je na pr. pisal neki angleški časnikar, da bi se zavoljo ohranitve evropskega miru moralo dati Franciji neke vrste dopolnilno varnostno jamstvo v obliki obrambne zveze z Anglijo. Če gre za definitivno zvezo, potem to prav rad odobravam, ker ni moj namen, da preprečujem drugim, če se hočejo zavarovati.

Nazaj v Zenevo? Ne!

Končno je Hitler na vprašanje pariškega časnikarja, če je mogoče, da se vrne Nemčija v Zenevo, odgovoril: Z izstopom Nemčije iz Zveze narodov sem storil potrebno delo. Prepričan sem radi tega, da sem s tem pripomogel k prepotrebni jasnosti. Nikdar se ne bomo vrnili v Zenevo. Zveza narodov je mednarodni parlament, v katerem posamezne

skupine debatirajo in agitirajo med seboj. Posledica tega je bila, da so se nesporazumi v Zenevi še bolj zaostрили, namesto da bi se našla rešitev. Nasprotno pa sem vedno pripravljen — in to sem tudi dokazal — da hočem ob vsaki priliki pogajati se in razgovarjati se z onimi, ki to želijo.

Göbbels priznava tajno oboroževanje Nemčije

Tajna navodila agentom v inozemstvu

Pariz, 22. nov. AA. Havas poroča: »Petit Parisien« nadaljuje objavljane nemških zaupnih dokumentov ter je objavil dolga nadvse zaupna navodila, ki jih je poslal Göbbels svojim propagandnim agentom v inozemstvu. V teh navodilih pojasnjuje nemška vlada odhod Nemčije iz Zeneve in nemsko stališče o oboroževanju ter o stanju nemške oborožbe. Dalje komentira francosko in angleško zadržanje v Zenevi in pravi: »Vedeli smo, da je stališče Francozov in Angležev temeljeno na poročilih francoski vladi, ki so jih poslali njeni tajni agenti v Nemčiji. V teh poročilih je govora o silnem tajnem oboroževanju Nemčije ter o splošnem pripravljanju Nemčije na nov vojaški spopad.«

»Prav tako smo vedeli,« nadaljuje zaupni dokument, »da so nemški emigranti informirali francoske agente o vojaški organizaciji Nemčije, vedeli smo tudi, da so bivši poslanci razpuščenega rajsh-taga sporočili našim nasprotnikom strogo zaupne informacije, ki so jih dobili parlamentarni odbori.

Te informacije so dale prejšnje vlade odborom bivšega rajsh-taga. Ni nam mogoče, pa tudi ni potrebno spuščati se v podrobnosti o informacijah, ki jih je na ta način dobil nasprotnik Nemčije v roke, jasno je pa, da mora nemška propaganda v inozemstvu te informacije postaviti na laž.«

»Obnašanje francoske vlade,« nadaljuje zaupni dokument, »ni neposredni povod za korak nemške vlade, temveč docela nerazumljivo zadržanje angleške vlade, ali bolje njenega zunanega ministra Johna Simona. Ni še jasno, ali se je dal g. Simon pogovoriti od svojih francoskih prijateljev, ali je pa angleška vlada sama od sebe sklenila stopiti iz svoje rezerve. Ker je g. Simon židovskega porekla, je razumljivo, da se da voditi po sovražnem čustvu nasproti Nemčiji in da bo skušal uspešno vplivati na svoje tovariše v vladi. Zato mora nemška propaganda gledati, da se v bodoče obrne direktno proti Angliji, še bolj kakor doslej.«

na kongresu poganskih »nemških kristjanov« ni nobeden številnih pričujočih visokih cerkvenih dostojanstvenikov dvignil proti izvajanjem govornika Krausa, ki je razlagal svojo novo pogansko vero Spomenica končuje s tem le stavkom: »Mi označevalci evangelija nočemo zaslužiti očitka preroka, ki govori o »molččih psih«, ampak smo svojim župnijam in svojim vernikom dolžni, da se postavimo v bran proti vsakemu, ki lažljivo zavija resnico. Mi pripoznamo slovesno vse sveto pismo stare in nove zaveze, ki je edina smernica za našo veroizpoved in za naše življenje, in mi vztrajamo pri veri naših očetov v smislu razlage reformacije.«

»Prager Presse« pristavlja: »Vse to daje vedno bolj vtis, da prihaja kulturni boj!«

Nemčija pred kulturnim bojem?

Poganska Nemčija proti katoličanom in protestantom!

Praga, 21. nov. tg. »Prager Presse« objavlja zanimivo poročilo svojega berlinskega poročevalca H. o prihajajočem kulturnem boju, ki ga Hitlerjeva Nemčija pripravlja proti obema krščanskima cerkvama, proti katoličanom in proti protestantom.

V kolikor tiče katoličanov, pravi list, je govor, ki ga je imel večeraj bavarski ministrski predsednik Siebert, skrajno poučen. Predsednik Siebert je govoril o zadnjih volitvah ter pri tem omenil tudi pastirsko pismo katoliških škofov Nemčije (ki ga je »Slovenec« objavil, op. uredn.). Siebert s katoliškimi škofi ni zadovoljen, še manj pa z njihovim pastirskim pismom. »Narodno socialistična vlada je tako močna, da ne bo dovolila, da bi se kdorkoli vmešaval v vprašanje, kdo naj vodi nemški narod. Tudi v vzgojnih vprašanjih ima država izključno pravico do vodstva.« Siebert zatirja je poslušalce, da država ne bo dovolila, da bi se »pod firmo vere skrivala kakšna politika«. On je na Bavarskem »stranke razbil in bo uporabil vsa sredstva, da onemogoči njihovo vstajenje pod kakšno drugo versko obliko.«

Tudi v protestantskem taboru postaja borbenost vedno hujša. Protestanti so razprti med

Nova preganjanja v Mehiki?

Vatikansko mesto, 22. nov. c. V vatikanskih krogih so zopet zelo v skrbah radi zopetne poostritve protikatoliškega kurza v Mehiki. Mehika vlada je izdala celo vrsto naredb proti duhovnikom in odličnim katoličanom ter se zopet pričakuje huda preganjanja.

Nikakega znamenja ni, ki bi našim Korošcem obetalo boljše dni. Nič čudnega, če dan za dnem vedno bolj primerjamo položaj naših na Koroškem s položajem Nemcev pri nas. Kaj, če ne moremo pozabiti, da gre poleg vsega na Koroškem za avtohtone Slovence in pri nas v Sloveniji, ako izvajamo Kočevanje, za ponemčene Slovence, za nemčurje?

Prav radi manjšinske politike na Koroškem se ustvarja pri Slovencih razpoloženje, s katerim mora računati tudi naša vlada. Morala bo z njim računati, kadar bo odločevala o katerikoli zahtevi nemške narodne manjšine pri nas. Avstrijska manjšinska politika — da ne omenjamo Hitlerjeve — ustvarja pri nas javno mnenje, ki utegne Nemcem končno vendarle škodovati. Nikdo ne more očitati Slovincem na-

seboj, eni hočejo ostati zvesti stari Lutrovi veri, drugi pa odklanjajo sveto pismo stare zaveze in bi radi Nemce spreobrnil k nekemu poganskemu »severo-germanskemu kultu«. Vlada novo poganstvo po vplivnih voditeljih stranke podpira.

Toda pred par dnevi se je naenkrat pojavila neka »zveza župnikov«, ki je predložila novemu državnemu protestantskemu škofu spomenico, ki jo je podpisalo 3000 protestantskih župnikov. V tej spomenici župniki protestirajo proti temu, da se

Nova država se je odcepila od Kitaja

USA bodo zasedle Vladivostok?

Nanking, 21. nov. Poveljnik vojaških sil v kitajski provinci Fukien je proglasil neodvisnost province Fukien od centralne vlade kitajske republike v Nankingu. Izjavil je, da bo za kritje stroškov za prehrano vojskva prevzel vse dohodke države v tej provinci. V glavnem mestu province Fukien, Amoy, je proglaseno obsešno stanje. (Provincia Fukien leži severno od Kantona in šteje nad 14 milijonov prebivalcev. (Op. uredn.).

Tokio, 21. nov. tg. V zvezi z obnovitvijo rednih diplomatskih odnosov med Zedinjenimi državami in Sovjetsko Rusijo se širijo tukaj in po kitajski obali najrazličnejše vesti o nadaljnjih obrambnih pogodbah, ki sta jih Roosevelt in Litvinov baje sklenila v Washingtonu. Tako poročajo iz Harbina,

rodne nestrpnosti, najmanj pa tisti, ki so Slovence proglasili za hlapce Herrenvolka. Toda, ali bi bilo kaj čudno, če bi tudi pri nas glede nemškega vprašanja prišlo do odločilne besede struje skrajnega nacionalizma spričo dejstva, da se koroško vprašanje ne zgane z mesta? Če dalje bolj se pri nas tudi oglašajo z zahtevo, naj bi se vprašanje koroških Slovincem spravilo pred Zvezo narodov, saj slovensko manjšino v Avstriji ščitijo mednarodne pogodbe.

Kanceler Dollfuss ima moč; danes ni več vezan na stranke, ki zahtevajo narodno smrt koroških Slovincem. V 24 urah lahko odstrani skalo, ki zapira pot do iskrenega sodelovanja ob mejli in med obema državama sploh. Jugoslavija je tudi z rešitvijo zadeve »Celjskega doma« pokazala dobro voljo. Lojbe.

da sovjetski politični krogi raznašajo vest, da se bo odslej ameriško tihomorsko brodogradništvo, ki je nastanjeno na kitajski obali in na Filipinih, usidralo v Vladivostoku, da štiti ameriško trgovino s Kitajsko in z mandžursko državo. V Tokiju samem pa se je raznesla vest, da je Sovjetska Rusija pooblastila Litvinova, da ponudi Zedinjenim državam severni del Sahalina v odkup ali pa vsaj v dolgoročno najemnjino. Amerika bi bila pripravljena vložiti veliko denarja, da izkoristi velika naravna bogastva (petroleji), ki se nahajajo na otoku Sahalin.

Japonsko zunanje ministrstvo je bilo prisiljeno, da zavzame v uradni izjavi stališče proti tem vestem, ki so začele zelo vznemirjati japonsko javnost. Zastopnik zunanega ministrstva je namreč poklical k sebi domače in inozemske časnikarje ter jim raztolmačil, »da je novoimenovani sovjetski poslanik v Washingtonu g. Trojanovski preveč dober poznavalec Japonske in njenih teženj, da bi dovolil slične politične avanture. On dobro ve, kaj pomeni recimo zbiranje ameriškega brodogradništva v Vladivostoku, ali kako bi Japonska sprejela vest o prodaji severnega Sahalina. Trojanovski je bil namreč več let sovjetski poslanik v Tokiju in zelo dobro pozna Japonsko in tudi rahločutnost japonskega ljudstva in njegove zunanje politike v tem predelu sveta.«

Dunajska vremenska napoved: Pretežno oblačno, na več krajih megla, naraščajoča nagnjenost k padavinam. Polagoma prehod k zapadnemu vremenu.

Zagrebska vremenska napoved: Po večini oblačno in megleno, možne so lokalne padavine, zmer-no hladno.

Predsednik vlade dr. M. Srškić

o gospodarskih načrtih vlade

Belgrad, 22. nov. m. Danes popoldne ob 5 se je vršila seja poslanskega kluba JNS, ki ji je prisostovala vsa vlada in skoraj vsi poslanci JNS ter veliko število senatorjev. Za sejo poslanskega kluba je vladalo v vseh političnih krogih veliko zanimanje, ker je bilo znano, da bo vlada predložila v razmatranje poslanskemu klubu uredbe, ki so izdelane za sanacijo gospodarskega življenja v naši državi.

Na seji poslanskega kluba je takoj dobil besedo predsednik vlade dr. Srškić, ki je imel daljši ekspozé, v katerem je med drugim dejal, da se je vlada vedno trudila in delala na to, da zboljša gospodarske razmere v državi in da tako pomaga najširšim slojem, ki jih je zadela gospodarska kriza. Dosedanji tozadevni zakoni so bili samo začasni. Zato je vlada delala neutrudno na tej zakonodaji in je sedaj predložila uredbe, s katerimi misli urediti gospodarsko stanje v državi.

Gospodarski načrt vlade

V tem cilju je kraljevska vlada izdelala nekoliko uredb, ki bodo v najkrajšem času predložene narodni skupščini in odobritve. Te uredbe pomenijo samo majhen doprinos za zboljšanje gospodarskih razmer in se bodo izvedle po načelu, da bo vsak državljan odgovarjal svojim obveznostim na eni, na drugi strani pa, da jim bo lahko država v težkih razmerah priskočila na pomoč, tako da jim bo lajšala strogosti teh obveznosti z določitvijo odplačilnih rokov, načina odplačevanja in z obrestmi, tako da se bo dvignila morala dolžnikov in vrnilo zablajano zaupanje upnikov v medsebojnih gospodarskih odnosih, brez katerega se ne more niti zamisliti ozdravitev sedanjih gospodarskih razmer v državi. Te uredbe nimajo zagnane obseležja, ampak predstavljajo začetek sistematične in definitivne normalizacije in ureditve razmer v našem gospodarstvu.

Uredba o zaščiti kmeta

Najvažnejša od teh uredb je brez dvoma uredba o zaščiti kmeta, s katero se mora napraviti konec sedanjemu neznosnemu provizoriju, in dolžniki in upniki se morajo postaviti v položaj, da bodo vedeli, s čim imajo v bodočnosti računati. Dolžniki morajo svoje dolgeve urediti, toda z znanimi olajšavami v pogledu rokov, obrestne mere in načina odplačevanja, ker jih na drugačen način ne bi mogli urediti, ker so bili ti dolgovni sklenjeni v največ slučajih v dobi inflacije in povečini tudi v času, ko je vladala lakota v državi in ko je bila konjunktura za gospodarske proizvode za kmeta tri- do štirikrat ugodnejša od sedanje. Upniki pa morajo vedeti, da se jim bodo dolgovni plačali, čeprav v nekoliko daljših rokih in z nižjimi obrestmi, radi česar se mora tudi njim priskočiti po možnosti na pomoč, da bi se dvignila njih likvidnost, ki je zaradi pretvoritve kmečkih dolgov iz kratkoročnih v srednje- in dolgoročne zelo padla.

S to uredbo se daje zaščito kmetu, ki obdeluje zemljo sam ali pa s člani svoje družine, katerega obdani dohodki izvirajo pretežno iz poljedelstva, če njegovo posestvo ne presega površine 75 ha obdelane zemlje, in pri zadruzah preko 200 ha.

Vsi kmetje bodo odplačali svoje dolgeve upnikom v roku 12 let, začetni od 15. februarja 1934 po sledeči tabeli:

Leta	Privatnim osebam	Denarnim zavodom
Prvo leto	6%	6%
Drugo leto	6.60%	6.75%
Tretje leto	7.28%	7.65%
Četrto leto	8.06%	8.94%
Peto leto	8.84%	10.76%
Šesto leto	9.75%	12.68%
Deveto leto	10.72%	14.72%
Osmo leto	11.84%	15.64%
Deseto leto	13.06%	16.85%
Enajsto leto	14.36%	17.38%
Dvanajsto leto	15.94%	17.85%
	17.55%	18.78%

Povprečna obrestna mera, računajoč tudi stroške provizije in drugo, znaša za dolgeve osebam 3.54 odst. za dolgeve denarnim zavodom 6.02 odst. Začetno odplačevanje, v vključeni obrestni in glavnici, znaša 6 odst. od dolžnega zneska in

se dvigne šele po petem letu za dolgeve denarnim zavodom in šele po sedmem letu za dolgeve privatnim osebam nekaj nad 10 odst. letno.

Takoj, ko stopi v veljavo ta uredba, se odgodi vse prisilne prodaje, prisilne uprave (sekvestri) kakor tudi odvzem premoženja (transferacije), prevzete za naplačilo ali zavarovanje kmečkih dolgov.

Nove izvršbe se lahko izvršijo samo z naplačilom anuitet, določenih po tej uredbi.

Kmetje, katerih dolgovi ne presegajo 1200 Din, bodo plačevali ta dolg v enakih obrokih v roku treh let, a v kolikor celotni dolg na raznih krajih ne prekorači 5000 Din, v roku petih let po istih obrestih. Ta zaščita se ne nanaša na dolgeve do 500 Din obrtnikom in trgovcem za obleko, obutev in življenjske potrebščine.

Če se upnik pri iztoženem in izvršilnem naplačilu poslužuje pravnega zastopnika, ne plača teh stroškov zastopnik kmeta. Stroške komisije pri izvršbi istotako odpadejo, ker se bo plenitba vršila brezplačno potom občinskih oblasti.

Ce kdo od dolžnikov v roku od treh let ne plača določene letne anuitete, izgubi pravico na zaščito po tej uredbi. To pravico izgubi tudi oni, ki ogoljufa upnika s tem, da odtuji svoje imetje.

Agrarni interesi, ki so se fakultativno odkupili v dobi visoke konjunktуре zemljišč, lahko namesto odplačila v gotovini izvršijo odplačilo v naravi z ono količino pšenice, ki odgovarja anuiteti po tej uredbi in ki jo je obračunati po tečaju domače borze na dan podpisa pogodbe o fakultativnem odkupu. Tisti pa, ki plača svoj dolg preje, bo imel posebno korist, ker se mu bo za vsako leto preje izplačane dolga odbilo po 2% od glavnice, tako da se bo onemu, ki bo takoj uredil svoje dolgeve, odbilo 24%, to je skoraj četrtino njegovega dolga.

Čuvanje likvidnosti upnikov

Zato je kraljevska vlada določila v tej uredbi, da upniki kmetijskih dolgov lahko svoje konvertirane terjatve eskontirajo ali dajo v lombard prvenstveno do 50 odstotkov pri državnih in privilegiranih zavodih, seveda po pogojih, ki so določeni za redno poslovanje teh zavodov. V ta namen je kraljevska vlada zagotovila za čas od prvih treh let za nove kredite teh upnikov znesek do ene milijarde dinarjev. To moram poudariti, da se bodo ta sredstva nabavila s stroгим čuvanjem in spoštovanjem principov naše monetarne politike, zakonov o denarju in zakonov o Narodni banki ter s prihranki v državnem gospodarstvu, ki se bodo prvenstveno uporabljali za odplačilo prejšnjih predumov pri Narodni banki in s pravilnejšo razdelitvijo dosedanjih kreditov pri imenovanih denarnih zavodih.

Prejšnji zakoni o zaščiti kmeta

Zakaj ni vzel v pretres že preje pripravljeni načrt zakona o zaščiti kmeta? Rešitev vprašanja kmečkih dolgov na način, da se kmetu zagotovi olajšave, brez katerih bi on pri sedanjem gospodarskem stanju in pri sedanjih nizkih cenah agrarnih proizvodov ne mogel zadostiti svojim obveznostim, a da bi se pri tem ne uničil popolnoma in istočasno zavarovalo vsaj toliko sredstev, da se deloma ohrani likvidnost upnikov, to je bilo delo, ki ni bilo enostavno in ki je zahtevalo za vsestransko preučitev mnogo časa. Radi tega kraljevska vlada tudi ni dala svojega soglasja za zakonodajni pretres tega načrta, ki se je pripravljaval v narodni skupščini pred nekaj meseci, ker je smatrala, da taka enostranska rešitev tega vprašanja ne bi odgovarjala splošnim gospodarskim interesom države in bi indirektno škodovala tudi kmetu samemu. Zato tudi nestrpnosti nekaterih od vas, zakaj se ta predmet ni predložil na dnevni red v prejšnji obliki, najde tukaj svoje opravičilo. Mislim, da bo ta uredba zadovoljila vse, ker v glavnem ponavlja vsa načela prejšnjih predlogov, ki so se pripravljali v skupščinskem odboru s številnimi olajšavami in za kmeta najugodnejšimi plačilnimi pogoji in ker se v njej razpravlja o celotnem problemu, v kolikor se nanaša na kmeta in na upnika.

(Drugi del dr. Srškićevega govora o vladni finančni politiki, ki izključuje inflacijo, prinašamo nocoj v drugi izdaji in jutri v prvi izdaji lista. — Op. ur.)

Eno'na bolniška blagajna

Belgrad, 22. novembra. m. Nocojšnja »Pravda« poroča, da se je na zadnji seji zagrebskega privatnega bolniškega društva »Merkur« sprejel sklep, da se vse tri dosedanje bolniške blagajne za privatne nameščenice in sicer bolniška blaga na »Merkur«, bolniška blagajna »Belgrajske trgovske omladine« in blagajna »Ljubljanskega bolniškega podpornega društva« v Ljubljani, združijo v eno samo bolniško blagajno in da se društva, ki delujejo poleg teh blagajn, ločijo od njih, ker s svojim delom samo ovirajo delovanje teh blagajn, ki ga predpisuje zakon o zavarovanju delavcev. Po sklepu, ki ga je osvojila tudi bolniška blagajna Belgrajske trgovske omladine in po načrtu se bo ustvarila enotna bolniška blagajna za vso državo, ki bo imela svoje ekspoziture v vseh večjih mestih. Namesto članarine pa bi plačevali zavarovanci 10—20% za svoje zavarovanje več, kakor sedaj plačujejo ročni delavci in sicer na ta način, da bi se uvedli višji mezdni razredi ter da bi se še poleg zavarovanja za slučaj nesreče in bolezni uvedlo še neke vrste pokojninsko zavarovanje za slučaj onemoglosti, starosti ali smrti. Kje bo sedež centralne nove bolniške blagajne, bo naknadno odredilo ministristvo za socialno politiko in narodno zdravje, ali z ozirom na nezdružbe razmere, tako nadaljuje članek v »Pravdi«, ki vladajo sedaj v Zagrebu med posameznimi nameščenimi političnimi frakcijami, bi bilo uместno, da se centralna blagajna prenese v Belgrad, da bi se na ta način odstranili negativni vplivi od strani teh frakcij.

Polet v stratosfero

Bridgeton, 22. nov. (a). Aeronavt poročnik Settle, ki se je dvignil v stratosfero, je pristal sredi ob 17.50 blizu Bridgetona na močvirnih tleh. Noč je prešpal s svojim tovarišem zavrt v balon. Zjutraj je njegov tovariš major Fomet moral plavati do kopnega, nato pa še 10 km hoditi peš, da je mogel telefonirati oblastvom. Oba aeronavta sta s svojim vzletom zelo zadovoljna. Dosegla sta višino 59.000 čevljev, kar pomeni nov rekord. Balon ni hudo poškodovan. Letalca sta ostala v zraku 8 ur in 23 minut. Beležne aparate so poslali v Washington, da jih prekontrolirajo.

Poljska-Nemčija

Kako je prišlo do berlinskega sporazuma?

Pariz, 22. novembra. tg. Tukajšnji »Le Temps« objavlja danes daljši članek o preokretu, ki se je izvršil v odnosih med Nemčijo in Poljsko, odkar sta zastopnika obeh držav dne 15. novembra v Berlinu izjavila, »da odklanjata uporabo sile v medsebojnih odnosih«. »Tempsov« članek je bil napisan na podlagi uradnih podatkov francoskega zunanjega ministrstva in sicer z namenom, da napravi konec vsem podtikavanjem, češ, da pomeni berlinska izjava »prepad med Francijo in Poljsko«, da se je »Poljska končno v javno odtrgala od francoske politike« in da je »francoska vlada ozlovljena zaradi samostojnega nastopanja poljske zunanje politike«. »Tempsov« članek je imel tudi namen popraviti vtis, ki ga je napravil pred par dnevi objavljeni kiselogrenki komunikacije uradne agencije Havas, »da bo Francija lahko odšel brez ozira na poljske brige reševala svoja lastna vprašanja, ki jih ima rešiti z Nemčijo«.

»Tempso« pripoveduje, kako se je že svoje dni prizadeval Briand, da po sklepih locarnske pogodbe, ki je zajemala nespremenljivost nemške zapadne meje, zajamči še nedotakljivost nemške meje na vzhodu. Leta 1928 se je po posredovanju francoske vlade posrečilo oživiti neposredna trgovinska pogajanja med Poljsko in Nemčijo. Leta 1929 je Briand v parlamentu zopet izjavil, kako se francoska vlada trudi, da bi zavarovala poljske meje proti Nemčiji.

Beck hodi svoja pota

Na Poljskem se je na to izvršila sprememba v vodstvu zunanje politike. Mesto Zaleskega je zasedel mladi Beck. Že v začetku aprila 1933 je Beck naročil poljskemu poslaniku v Berlinu Wysockemu, naj takoj prične z neposrednimi razgovori v Berlinu. Dne 4. maja je bil že drugi sestanek med poljskim poslanikom in Hitlerjem, ki mu je prisostoval tudi zunanji minister von Neurath. Na tem shodu so gde prve tople besede od obeh strani in Hitler je takoj dal izjavo o miroljubnosti Nemčije. Francoska vlada je bila stalno obveščena o pogajanjih in je takoj izrazila svoje veselje nad uspehi prvih neposrednih stikov med Nemci in Poljaki. V mesecu juniju je napetost med Poljsko in Nemčijo že mnogo odzvenela, tako dobro so učinkovali razgovori, ki so se nadaljevali tako v Berlinu kakor v Varšavi. Pogajanja so dozorala tako daleč, da se je proti koncu septembra in v začetku oktobra že poluradno govorilo o možnosti nekega »modus vivendi« (začasne sporazumne pogodbe) in celo že o sklepu pakta o nenapadanju.

15. november

Dne 15. novembra je prišel v Berlin novi poslanik Poljske gosp. Lipski. Ko se je šel predstaviti

Rooseveltova

ladja tone...

Washington, 22. nov. Finančni svetovalec Roosevelta Sprague je podal ostavko. Utemeljil jo je s tem, da vodi denarstvena politika vlade v katastrofo.

Ostavka Spragueja ne bo imela za posledico nikake izpremembe dosedanje denarstvene politike vlade, je izjavil zastopnik Roosevelta. Predsednik USA noče o tej ostavki dati nikakega pomenja, več kot gotovo je pa, da bo zato Spraguevo pismo globoko vznemirilo vso državo. Zlasti konec tega pisma utegne imeti velik vpliv na tisto javnost, ki si še ni napravila svoje sodbe o vladni denarstveni politiki. Konec tega pisma, ki ga je poslal Sprague Rooseveltu, se namreč glasi:

»Ostali sem na svojem mestu dolgo vrsto tednov, zanašaje se, čeprav sem malo upal, da bodo modri sveti naposled zmagali. Prišel sem pa do zaključka, da ni več drugega izhoda pred breznom, ki se odpira z neomejeno inflacijo, kakor v tem, da se spravi na noge in organizira široka javnost. Z namenom, da po svojih močeh pripomorem k temu gibanju, se z globokim razočaranjem obračam od vas in prekinjam stike z vašo vlado«.

To pismo je edinstveno v zgodovini ameriških Združenih držav. Iz njega odseva vsa drama vesti, ki se odigrava ne samo pri Spragu, temveč tudi pri mnogih drugih visokih uradnikih, ki s strahom

državnemu kanclerju Hitlerju, kakor to zahtevajo, predpisati protokola, mesto da bi končal uradni obisk v par minutah, je ostal pol ure, celo uro, razgovori so se razvijali v širino in v globino in ko je zapustil kanclerjevo palačo, so dobili čas i karji, ki so slutili, da se godi nekaj velikega, napisano izjavo, ki je šla v liste in vzbudila naravnost svetovno zanimanje. Toda to je prvi sestanek, ki mu bodo sledili še drugi, in da je to le začetak uspeha, ki bo v teku prihodnjih tednov in s pomočjo nadaljnjih pogajanj dozorel do popolnega sporazuma med obeh sosednjima državama. Izvzeta so iz pogajanj menda le vprašanja teritorialnega značaja in vprašanje razorožitve. O vseh drugih vprašanjih, ki tičejo obeh držav, se bosta Nemčija in Poljska sporazumeli z obljubo, da niti ena niti druga ne bo uporabljala sile.

Cesa ni v sporazumu

Iz tega bi sledilo, da je poljsko-nemški sporazum, ki je važen, velik in poln posledic, vsebinsko mnogo manjši, kot se je sprva mislilo, kajti izven sporazuma ostanejo velika mednarodna vprašanja, ki se tičejo ozemlja (meje) in razorožitve. Toda naj bo kakorkoli hoče, poljsko-nemsko zblizanje je velik osebni uspeh »molčečega zunanje« ministra Becka, bo okrepilo napore, da se ohrani Zveza narodov in ne podleže nakanam pakta židov, ter bo slednjič olajšala tudi sporazum med Nemčijo in Francijo, ki je osrednje vprašanje vse evropske mirovne politike.

Trgovinska pogodba

Berlin, 22. nov. b. »Deutsche Tageszeitung« objavlja članek pod naslovom: »Pred koncem poljsko-nemške gospodarske vojne ter izraža mnenje, da bo Nemčija v novih pogajanjih nastopila z načrtom za razveljavljenje prepovedi uvoza blaga, ki ga je izdala Poljska in z nemškimi carinskimi kontingenti. Predvsem se mora uveljaviti vprašanje poljsko-nemškega žitnega sporazuma od leta 1931. Na obeh straneh želijo vzajemne gospodarske odnose in se želi, da bi se končno doseglo normalno izmenjavanje blaga med Poljsko in Nemčijo«.

Poljska iz leta 1933 in Poljska iz leta 1922

Varšava, 22. nov. k. »Kurier Poznański« odgovarja nekim francoskim listom v stvari poljsko-nemških pogajanj. List pravi, da so vse obtožbe, ki se s francoske strani dvigajo proti Poljski, brez vsakega smisla. Ves svet mora vedeti, da Poljska iz leta 1933 ni tista kakor Poljska iz leta 1922, niti Poljska iz leta 1930. Sfera interesov poljske države se je znatno razširila.

„Razočaran prekinjam stike z vašo vlado“ Slovo denarnega svetovaleca

gledajo razvoj dogodkov. V tukajšnjih krogih se glašajo, da je Sprague najboljši veščak za denarstvena vprašanja in da razpolaga z obširnimi izkušnjami. Njegov nastop utegne zbrati okrog njega čedalje bolj naraščajoče sile, ki se bore za to, da se USA vrnejo k zdravi valuti. Vsi listi obširno komentirajo Spragovo ostavko ter naglašajo, da bo imela velik vpliv na javno mnenje. »New York Herald Tribune« pravi: Tudi mi mislimo kakor Sprague, da je treba vzdigniti in organizirati javnost, ki utegne res biti edini branik pred sabotažo narodnega kredita. Sprague je s svojim obširnim znanjem in vplivom prvi poklican, da spravi javnost na noge. — »New York Times« pa pravi, da je Spragova ostavka najhujši udarec Rooseveltovi denarstveni politiki. Denarstveni načrti, ki jih je Roosevelt tako nepremišljeno začel, bodo pripeljali ravno k nasprotnemu cilju, kakor ga je hotel doseči.

Obsojen atentator

Dunaj, 22. nov. AA. Korbiro poroča: Berlinski trgovec Werner v Alvensleben, ki je junija t. l. izvršil atentat na dr. Richarda Steidleja, je obsojen na 3 leta temnice in po prestani kazni na izgon iz Avstrije.

Utrinki

KAJ BODO REKLI FILISTRI...

Sej generalnega štaba Hitlerjevih napadalnih oddelkov Röhna je strog mož. On na svoj njemu isto lasten način prenavlja nemškega človeka. V nemških listih beremo namreč, da je zadnje dni enkrat izdal dve zanimivi naredbi, ki jih bodo povsod s pridom brali.

V prvi naredbi nastopa proti »kugi novih društev, društvenih zvez, zvez društevskih zvez, central zvez in osrednjih central zvez teh in onih društev, ki se je baje pojavila na vsem ozemlju Nemčije. Röhna ne mara niti teh društev, niti in se monji njihovih vodij. Saj ustanavljanje teh le društev, ki rastejo kot gobe po dežju, ni ničesar drugega kot pa zunanji izraz nečednega gona raznih krajevnih in raznih »sevdilcev« in »sevdij«, da bi igrali kakšno vidno vlogo vsak za svojim pisčkim omizjem in se napravljali važnega med svojimi farani kot petelin, ki pojejo vsak na svojem gnoju. — Röhna odklanja, da bi se društva ustanavljala samo zaradi takih le koritarjev slave in samočestitja. On tudi ne bo dovolil, da bi se dnučne sile zapravljale v takšne serhe in je kratkoma prepovedal vsem članom napadalnih oddelkov, da pristopijo k vsem društvom in organizacijam, ki nastajajo na vseh koncih in krajih. Dol je kot zastopnik Hitlerjev tudi nalog, naj se napravi enkrat za vselej konec delovanju »društvenih filistrov«.

Bog ve, če bo dobrodušni Röhna uspel. Kajti kdor pozna Nemce — in marsikje so Nemci pomnoli — ve iz davnih izkušenj, da spada ustanavljanje društev, njihov povezovanje v zveze pod eno skupno streho, nadalje ustanavljanje protidruštev in njihov stikanje v proizveze, med najbilnejše gone nemške narave. Ne samo vsakdanje življenje se razvija v oblikah društev in klubov, protidruštev in protiklubov, ampak vse kulturno nehanje in življenje države je njim podložno. Brez usmiljenja jih grabi deonožni ustanavljevalec društev in jih gnete, dokler niso zreli za »rezereirano omizje«. Vsk pokret, naj se pojari kjerkoli, dobi jarem društevobrižni filistrov, ki ga obsejajo v pravila, mu dajo odbor in ga izoblikujejo za svoje duhovne parade. Röhna, Röhna, lepo misli, a uspel ne boš. Glej, da Ti Trojega Hitlerjevega pokreta ne »razdušijo« leci germaniki društevobrižniki.

POBIRANJE DENARNIH PRISPEVKOV

»Berliner Tageblatt« poroča o neki novi naredbi, ki jo je izdalo vrhovno vodstvo narodno-socialistične stranke in ki tiče nošenja uniform pri pobiranju denarnih prispevkov. To se mora razlagati tako, da je odšel v Nemčijo prepročeno mlakinski uniformno režima, ki jo imenujejo »službena obleka«, kadar je treba trkati na usmiljena srca in prošti za denarne prispevke. V Nemčiji je vse pobiralo denar, eni za »bitko proti zimi«, drugi za časopise, tretji za knjige, almanah, slike, najrazličnejše industrijske izdelke od Hitlerjevih soh do Hindenburgove čokolade, za najpestrejšje oblike kljukastih kričev in za prapore narodnega prebujenja. Če se je pojavit uniformiran nabiralec v uradu ali v hiši, je bilo isto, kot da bi nastavl revolver na prsa. Roko v žep in marke in penigje run, sicer ...! Tega bo sedaj konec v Nemčiji. In nemški obnovljeni narod se bo oddahnil, ker s civilistom, če pride pobiral, se da govoriti. »Berliner Tageblatt« čestita Hitlerju, da je Nemčijo rešil te nadloge in nadleget!

MODERNI SUZNIJI

Rooseveltova borba za obnovitveni program je odkrila mnogo grozovitih dejstev iz zakulisja ameriške industrije. Pokazala je, da obstaja še danes velikansko število industrijskih podjetij, kjer izkoriščajo majhne otroke; predesem pa v predelnicah, kjer je ponekod več otroških delavcev kot pa odraslih. Samo prednice so 1932 zaposlovali, če smemo verjeti državnim statistiki, 30.625 otrok, starih od 10 do 12 let. V 21 ameriških državah je državna statistika naštet skupno 667.118 otrok v starosti od 10 do 14 let, zaposlenih v različnih industrijskih podjetjih. Roosevelt se trudi, da bi odpravil otroško delo, toda za to je potreben novi zakon, ki mora biti sprejet od 34 ameriških držav, predno postane polnomočen. In Rooseveltu se ni posrečilo, prosim, se ni posrečilo pridobiti teh 34 držav za spremembo zakona, ki naj reši otroke iz fabrik. Samo 14 se jih je izjavilo za odpravo otroškega dela. Zadnje dni so se nekatere prednice izjavile, da bodo odpustile otroke in nastanile odrasle. Kultura, kultura, ki je brez srca!

Volitve v Španiji

Levičarji groze z meščansko vojno

Madrid, 22. nov. Vse večerno časopisje brez razlike pripadnosti, se peča z izidom volitev. Vsi listi so edini v tem, da pomenjajo volitve veliko zmago desnice.

Medtem ko desničarska lista »Nacion« in »Informaciones« izid volitev komentirata v tem smislu, da naj se poslej ves narod zedin v složnem delu, poziva glasilo anarhističnih sindikalistov »C. M. T.« na revolucijo, ki naj popravi volilni poraz.

Meščansko-republikanska lista »Luz« in »Voz« podčrtavata resnost položaja zlasti, ker je centrum utrpel občutno škodo in si stoji izrazita levica in desnica nasproti. Propadlo je tudi več ministrov volitve vlade, zato vlada zavlaja z objavo rezultatov. V Madridu, kjer so dosedaj bili socialisti absolutni gospodarji, je dobila desnica nadpolovico mandatov.

Notranje ministristvo poroča, da bodo ožje volitve v skoro polovico okrajin v nedeljo, 3. dec.

Madrid, 22. nov. Desnica je dobila nadpolovico vseh oddanih glasov. Pri volitvah so propadli notranji, justični, prometni in pomorski minister. V provinci Lugo so socialisti ustrelili več oseb. Padlo je nad 300 strelav.

Železniška nesreča

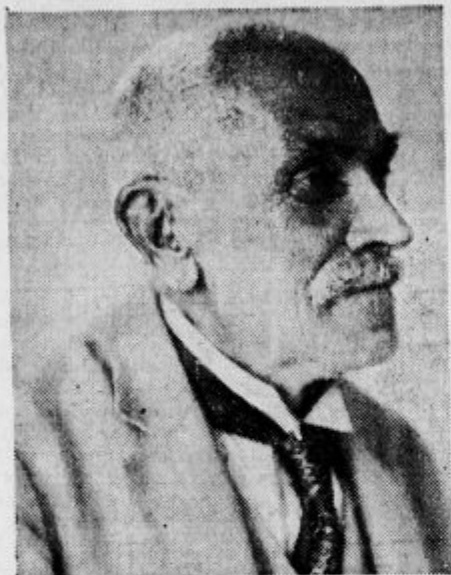
Ljubljana, 22. novembra. V večernih urah je vlak v St. Vidu nad Ljubljano poškodoval ključavničarskega vajenca Križaja Ivana iz Naklega pri Kranju, ki se je učil pri ključavničarskem mojstru Josipu Stirnu v Dravljah. Vsak večer se je vozil iz St. Vida v Naklo, zjutraj pa je istotako prihajal na deko. Ko je nocoj odhajal domov, je na nepojasnem način v St. Vidu prišel pod vlak, ki mu je popolnoma zdobil levo nogo. Prvo pomoč mu je dal zdravnik dr. Arko in ga poslal v bolnišnico v Ljubljano. Zdi se, da ima ponesrečenec tudi notranje poškodbe.

Split, 22. nov. b. Ladja finančne kontrole »Ivo Senjanin« je zaplenila na naši obali v Preko italijansko ladjo »Redente«, ki je bila natovorena s tihotapskim blagom. Italijansko ladjo so izročile carinskim oblastem v Preko.

Ivanka R.

Oče srbske stenografije umrl

Oktobra letošnjega leta se je preselil v večnost veliki srbski stenograf, inšpektor ministrstva v pok., Jovan S. Milovanović. Bil je mnogo let šef stenografske pisarne srbske narodne skupščine in predsednik belgrajskega stenografskega združenja. Rojen je bil l. 1845 v Belgradu. Bil je sin sodnika.

Srbska narodna skupščina v Kragujevcu je leta 1871. sklenila, naj skupščinske govore piše stenograf »ki bo znal točno zapisati, kar narodni poslanci govorijo, da ne bodo govorili med narodom drugače kakor v skupščini.« Vlada je poslala v Prago nadarjenega pisarja ministrstva pravde Milovanovića. Šel je l. 1872 v Prago, kjer se je naučil najprej češke stenografije. Češčine je bil že precej vešč. Sestavil je srbsko stenografijo s pomočjo dveh Čehov. Vrnil se je v Belgrad in je izsolal vrsto učencev, ki so bili kasneje vsi odlični stenografi. L. 1873 je Milovanović že stenografiral govore v skupščini. Tako je bil prvi stenograf, ki je v srbski skupščini ohranil dobesedne govore. Nekateri poslanci iz oddaljenih krajev so ga gledali kakor čarovnika.

Prvo stenografsko učno knjigo je izdal l. 1880. L. 1885. pa je doživela že tretjo izdajo. 30 let je bila ta knjiga srbsko stenografsko delo. J. S. Milovanović je bil stenograf z dušo in telesom. V svojem prevelikem navdušenju bi bil skoro žrtev prenapornega dela. Bil je dolgo edini stenograf v skupščini. Podnevi je stenografiral, ponoči pa prepisoval stenogram, dokler ni resno zbolel. Moral je iskati zdravja na Dunaju in v Gorici.

Pokojniki bi moral biti vglad vsem stenografom. Da ste videli 87 letnega starčka, kako je svež in čil predaval avgusta l. 1932 na prvem kongresu jugoslov. stenografov v Zagrebu o »postanku in razvoju srbske stenografije!« Pričel je: »V mojih visokih letih so me sem privedle spomene besede Nemca: Der Alten Rat, der Jungen Tat macht krummes grad.« — (Nasvet starcev in delo mladcev krivo poravnava). Z mladeniškim humorjem nam je pripovedoval. Udeležil se je vseh sestankov in prireditev. Bil je zelo živahen. Izredno se je zanimal za slovenske narodne pesmi in proso, naj pojemo še in še. S solzami v očeh je ginjen poslušal. Izrazil je celo željo: »Kako srečen bi bil, če bi mi umirajočemu zapeli »Po jezeru...«

Ni nam bilo dano, da mu izpolnimo željo, ker smo pričakovali, da izpolni on svojo obljubo in nas obišče v Ljubljani. Vsemogočni pa je ukrenil drugače. Usahnul je list triperesne deteljice, ki je zrastle na prvem kongresu jugoslov. stenografov v Zagrebu.

Slava in trajen spomin velikemu možu!

Kolesar povozil potovko

Jesenice, 21. novembra.

V ponedeljek zjutraj je hotela Barbara Vidmar, znana jeseniška potovka, na vlak na Javornik. Na takozvanem Vodičarjevem klancu jo je pa povozil neki kolesar ter si je pri padcu zlomila nogo. Prepeljali so jo v ljubljansko bolnišnico. Najbrže ji bodo morali nogo odrezati. Splošno znana Barba je že dolgo let vsak ponedeljek z jutranjim vlakom potovala v Kranj na trg ter jeseničanom prinašala raznih potrebščin. Barba je vdova po v vojni padlem možu in zelo skromna žena. Želim ji skorajšnjega okrevanja po hudi poškodbi.

Važen problem podeželja Pod plaščem brezposelnosti se skrivajo delomržeži in tudi zločinci

Iz senovške doline.

Cim bolj se bliža zima, tem več prihaja v naše kraje prosilcev in beračev. Med temi najdes ljudje najrazličnejše vrste, poplavljenice, pogorelce, brezposelne itd. Če bi hotel človek vsem ustreči, bi moral imeti mošnjo brez dna. Med brezposelnimi so navadno sami znani obrazi iz prejšnjih let, ki po navadi pridejo vsako leto dvakrat. Ko stopi tak v hišo, se napravi kar lepo domačega in z nasmeškom na obrazu pove: »Brezposeln sem, če bo kaj moč. Pri vas sem že bil, pa sem vedno dobil.« Potem pa kar čaka in se ne da prej odpraviti, da mu človek res ne da nekaj, pa čeprav zadnji dinar.

Zelo mnogo pa je med temi brezposelnimi raznih kriminalnih tipov, ki so bili ob priliki policijskih racij izgnani iz mest ali pa so se iz previdnosti začasno sami umaknili v podeželsko zatišje, da lažje zamešajo sled svojih grehov. Zraven pa seveda iščejo priložnosti za svoje nepošteno delovanje in se skrivajo pod imenom brezposelnih spretno izmikajo očem postave. Taki ljudje prihajajo tudi iz južnih delov države in so za naše revno ljudstvo prava nadloga, na katero bo treba začeti resno misliti, da se jo na primeren način odpravi ali vsaj omili.

Za enkrat naj bi naše oblasti na deželi izvajale vsaj sledeče mere, da se zaščiti ljudje. Dovoljenja za nabiranje milodarov naj se izdajajo samo za gotov čas, po katerem izgubijo svojo veljavo, ako jih ne da prosilec vnovič potrditi. Na dovoljenjih naj bi bilo tudi označeno, po katerih krajih ima prosilec pravico nabirati milodare. Glede »vandarjanja« raznih brezposelnih, od katerih prihaja skoraj vedno eni in isti, bi bilo nujno, da se kaj ukrene, ker je za ljudstvo v današnjih težkih časih to nekaj neznesnega. Med temi brezposelnimi je večina takih, ki pri prosjačenju zatrjujejo, da ne morejo nikjer dobiti dela, če jim pa človek ponudi kakšno delo, ga pa odklonijo. Zaradi teh delomržežev zelo trpe delaželni brezposelni, ki niso tako vsiljivi kakor delomržeži, ki se jim je beraška palica že tako rekoč segrela v roki. Sami priznavajo, da se da več naberačiti, kakor pa z delom zaslužiti.

Drzen rop bri belem dnevu

Ropar omamili svoji žrtvi in jima uzel 35.000 Din

Bratonce, 21. novembra.

Ta mesec so začeli prihajati v Slovensko krajino delavci iz Francije. Ker je tam zaslužek še precej dober, prinašajo mnogi lepe denarce domov. Tako sta se vračali dve delavki doma iz Goriškega. Bili sta že več let na Francoskem in tako sta si zaslužili precej denarja. Ko sta na postaji v Bratonceh izstopili in se nekoliko oddaljili od vasi, se

jima je pridružil neznan mož, ki se je nekaj časa zaupno razgovarjal z njima o vsakdanjih stvareh. Nato pa sami ne vesta, kaj se je zgodilo z njima. Zločinec je svoji žrtvi omamili z nekim praskom in se je nato polastil ročnih torbic, kjer sta imeli ves denar v znesku 35.000 Din. Ko sta se nesrečnici zavedli in videli, da sta okradeni, sta odšli nazaj na postajo. Toda vsaka sled za zločincem je bila izbrisana.

Oživel, ko so ga spuščali v grob

Pogrebci v strahu pobegnili

Iz Banja Luke poročajo: V neki vasi pri Bugojnu je umrl kmet Jovo Čačić, star 48 let. Imel je čudno bolezen in niti zdravniki niso vedeli, kaj mu je pravzaprav. Za to boleznijo je okrog 3 zjutraj umrl, ob 6 popoldne pa je že bil pogreb. Ves dan je ležal na mrtvaškem odru in družina ga je obklovala.

Na pogreb je prišlo mnogo ljudi in ko so ga spuščali v grob, je eden izmed navzočih zaslišal iz krste ropot. Dvignili so krsto iz jame, jo odprli in zagledali Čačića živega. Vse navzočne je prevzel grozen strah. Ljudje so kakor divji bežali čez grobove, niso imeli niti časa, da bi šli ekoz vrata, marveč so poskakali čez ograjo.

Spomenik Lamartine-u

Letos je poteklo 100 let, odkar je sloviti francoski pesnik Alfonse de Lamartine potoval po ozemlju naše države. V svoji knjigi »Potovanje po vzhodu« je z izrednim navdušenjem in ljubeznijo pisal o srbskem ljudstvu ter napovedal zedinjenje

Jugoslovanov. Ob tej priliki mu bo v nedeljo belgrajsko društvo prijateljev Francije odkrilo v Kragorjevem parku v Belgradu lep spomenik, ki je delo slovenskega kiparja Dolinarja. V Zemunu pa bo odkrita v tamkajšnjem parku posebna spominska plošča. Francosko akademijo bo pri slovesnostih zastopal znani pisatelj Abel Bonnard.

Napad na vaškega pismonoša

Vas Čačić pri Petrinju je doživela te dni senzacijo. Dva našmljena roparja sta napadla pismonoša Petra Bogičevića, ko se je vračal s pošto, ki je prišla z vlakom iz Karlovca na postajo Kraljevec.

Pismonoša Bogičević že več let vrši svojo službo ter hodi vsaki dan proti večeru na vlak. ponoči se pa vrača domov. Tako je storil tudi v ponedeljek. Ko je vlak privozil, je Bogičević napolnil svojo poštarstvo torbo in nič hudega sluteč odšel proti domu. Ko je prišel na državno cesto, sta skočila predenj dva našmljena roparja, oborožena s težkimi koli. Začela sta udarjati po ubogem pismonoši tako hitro, da ta ni imel časa, da bi se branil, čeprav je imel pri sebi službeni samokres. Tolkla sta toliko časa, da se je pismonoša zgrudil na tla. Nato sta mu vzela torbo s pošto in denarjem ter samokres in izginila v bližnjem gozdu. Ko se je pismonoša zavedel, je imel toliko moči, da se je privlekel do bližnje hiše, kjer je povedal ves dogodek. Bogičević ima dve hudi rani na glavi in več lažjih po životu. Prepeljali so ga v bolnišnico. Roparja zasledujejo orožniki.

Tudi soda voda ima rezen okus, dasi ne vsebuje nikakih mineralnih sestavin v sebi. Iz tega sledi, da se dobrot mineralnih vod ne more meriti po več ali manj rezkih okusih, temveč edino po množini v njih raztopljenih zdravilnih soli. Teh pa imajo od vseh znanih mineralnih vod največ Rogaško slatinski vrelci: Tempel, Styria in Donat (do preko 16 gr. na 1 liter vode). Zato imajo tudi Rogaško Slatinski vrelci kljub svojemumu milemu in nevsihljivemu okusu večjo zdravilno vrednost. Rogaško slatinski vrelci ščitijo in zdravijo v neosezljivi uspehom človeško telo pred boleznimi želodeca, mehurja, jeter, ledvic, zolčnih kamnov, protina sladkorne bolezni itd. Kdor tedaj redno in dosledno pije Rogaško slatinske vrelce, ni nikdar bolan. Rogaško slatinski vrelci pospešujejo tek, urejajo prebavo, pomlajajo kri in utrjujejo zrakljano zdravje!

Zaradi rib - 12 mesecev

Ljubljana, 22. nov.

Mali kazenski senat ima v programu še dokaj razprav, ki jih namerava izvršiti še pred novim letom. Tudi danes je razpravljal kar ves dan poznano v noč. Marjanček Drežek, 32 leten lep in zastaven fant, doma tam iz Škofje Loke, čedno obleben, lepe strahaste hlače, galoše in svetel klobuk z visokim »gamsbortom« je pogumno stopil pred tri sodnike. Klobuk je položil na zatožno klop, sam pa je ves čas razprave stal. Smehljaj se je in po svoje zasnoval dolgo obrambo, kajti zagovarjati se je moral zaradi več prestopkov in zločina tatvine rib. Državni tožilec ga je obtožil zaradi lahke telesne poškodbe, nevarne grožnje, zaradi žaljenja ribiškega čuvaja, zaradi klevetanja orožnika in v glavnem zaradi tatvine rib, ki jih je vlovil v revirju g. Frana Dolenca. Napram sodnikom je bil zelo vljuden. Ko mu je državni tožilec očital: »Ste bili že večkrat tukaj. Vas dobro poznamo!« je Drežek smehljaje odvrnil: »Prosim, gospod državni pravdnik, jaz nisem noben zločinec.«

Glavna točka obtožbe so bile — preklicane ribe, ki jih ima Drežek zelo rad. Patetično je — ko ga je g. senatni predsednik prijel — vzdiknil: »Jih kradem. Priznal sem, da sem 6 belic ven nesel. To sem storil, da bi Pevcu pomagal do ribolova.« Predsednik: »Doslje se niste nič priznali.« Obtoženec: »Imam vedno trnke pri sebi.« Ko so ga prijemali, da natanko pove, koliko rib je vjel, je odvrnil: »Poslušajte, gospodje sodniki, imel sem 11 ovadb in se vsega ne vem spominjati.« Priznal je dalje, da je res vjel tri četrti kg težko postvr.

Priča ribiški čuvaj Stanko Pevce je omenil: »Grozil mi je, da me bo ubil.« Obtoženec: »Ko pa sem jih že toliko na svetu!« (Smeh v dvorani.) Predsednik je čital razne spise, rekoč: »Pretepač in potepač!« Drežek: »Ali sem koga zaklal, a?« Predsednik: »Je na slabem glasu!« Obtoženec: »Ali sem komu kaj slabega storil? Vsakemu dobro!«

Državni tožilec: »Obtoženec ima že nad 40 kazni. Nevaren je za okolico. Predlagam strogo kazen, da ne bo mislil, da je vse to špas. Po prestani kazni naj se izreče pridržanje v zavodu. To je zaslužilo!« Obtoženec se je pri tem precej zdrl.

Branilec ex-offo: »Vsak ima svojo žilico. Obtožencu ribica in ribiška strast ne dasta miru. Prosim milo kazen.« Posvetovanje je trajalo precej časa. Drežek se je smehljaje obrnil proti občinstvu in na prstih pokazal: »Osem!« Precej je bil presenečen, ko mu je predsednik čital sodbo. Zaradi raznih prestopkov mu je senat naštel nekaj dni, toda zaradi rib mesece. Obsojen je bil vsega skupaj na 12 mesecev strogega zapor, ker je bil že enkrat zaradi rib obsojen, dalje na 240 Din denarne kazni ter v izgubo častnih državljanjskih pravic na 3 leta. Predsednik: »Ali sprejmete kazen?« Drežek: »Vam bo povedal g. branilec.« Pobral je klobuk in odjadril iz dvorane. Pozneje se je premislil in sklenil, da se bo pritožil.

Prijet svetovni pustolovec

V Banja luki je te dni na promenadi prijel neki policijski agent srednje starega elegantnega gospoda ter mu napovedal aretacijo. Tujec se je pričel izgovarjati v madžarskem jeziku, toda ni mu dosti pomagalo. Tujec je kmalu nato priznal, da mu je ime Akiv Hodžić ter da je doma iz Sarajeva. Policiji je bilo takoj jasno, da ima v rokah pustolovca, ki ga iščejo skoraj vse evropske policije od Madrida do Varšave. Pri zaslišanju je Hodžić izjavil, da je bil namenjen na Madjarsko, pa mu je zmanjkalo denarja. Akiv je star 35 let ter je bil pred časom obsojen v Banja luki na dve leti ječe. Ko je to kazen odsedel, se je potepal po vsej Evropi ter povsod kradel in vlamljal. Hodžić je na policiji mirno izjavil, da ga bodočnost ne briga, ker je vzgojil dober naraščaj po najbolji modernem sistemu žeparske sole in da mu bo ta že pomagal v življenju.

Fran Erjavec:

Pismo s Kosovskega polja

Zemlja in zemljani.

V Vučitrnu, sredi novembra 1933.

Dvanajst let je minulo letos, kar sem obiskal prvič to znamenito zgodovinsko pokrajino. Samo v naglici sem napravil tedaj skok iz Skoplja do Pristine in od tam še naprej do kosovskega bojišča. Mnogo se tedaj nisem utegnil muditi tu, saj skoro ni bilo dneva, da bi ne priredili kačaki kakega napada na vas, na železniško postajo ali pa celo na sam vlak. Ni me zato preveč mikalo, da bi prodajal tu doli svojo kožo, razen tega pa tedaj menda na vsem Kosovem polju še niso dobili prenočišča, kjer bi se ne nalezeli milijonov raznih neprijetnih »domačih živalic« in tudi hrane še niso dobili, ki bi jo bil prenesel naš slovenski železodec. Prav na hitro sem opravil tedaj to »romanje«, ravno toliko, da sem imel nekaj pojma, kako izgleda pokrajina, katere ime smo nekoč s takim zanosom izgovarjali mladi študentki in katero pozna danes pač že tudi zadnji naš solarček. Kosovo polje, kosovska bitka, kosovski junaki, kosovska devojka! Ne mine proslave in ne zapiše se danes slavnostnega uvodnika, ki bi ne bil posut s temi gesli, ki so se pretvorili že v neke simbole, saj je pa z njimi tudi res nezvezno toliko najusodnejših dejanj zgodovine Jugoslovanov. Če bi se bila na zgodovinski Vidov dan l. 1389. obrnila bojna sreča drugače, bi ostali morda tudi nam Slovencem prikranjeni potoki solza.

Razumevati je tedaj, da sem se zato v začetku letošnjega septembra vozil še s prav posebnimi občutki iz Most pri Ljubljani sem v Vučitrnu na Kosovem polju za učitelja. Končno je še v tukajšnjih garnizijah že na stotine naših fantov sanjalo o domači vasi in o domačih dekletih, precej naših ljudi si služi tu doli svojo kruh in tudi marsikak Slovenec je že poskušal v teh krajih svojo srečo kot kolonist. Verjetno je

tedaj, da bo tudi pri nas mnoge zanimalo, kako izgleda ta znamenita zemlja in to ljudstvo danes, tem bolj, ker se ne spominjam, da bi ju bil kdaj v naši publicistiki že podrobneje opisaval.

Vozil sem se po novi, šele pred par leti dograjeni železnici, ki jo po dolini reke Ibra zvezala ljubeznivo južnošumadinsko Kraljevo s Kosovsko Mitrovico na skrajnem severu Kosovskega polja. Dolina je jako ozka in še bolj redko naseljena, vendar prija tudi našim očem. Edini večji kraj ob progi je Raška, ki te spomni, da se voziš po pokrajini, iz katere so nekoč tedanja srbska plemena in Nemanjići začeli ustvarjati pozneje tako mogočno srednjeveško srbsko carstvo in ki se je

nikih, v 15. stol. je bila pa nekako središče cvelečega srbskega rudarstva. Kopali so tu celo srebro in zlato. Rudarili so tedaj tu zlasti Sasi, ki so si že takrat postavili tudi lastno katol. cerkev. Pod turško vlado je potem vse propadlo, toda spomin na rudnike je ostal. Ko so v balkanski vojni Srbi osvobodili te kraje, si je znal znani Rade Pašić kmalu pridobiti koncesije tudi za ta rudnik. Seveda si ni noprtoval sam skrb za njegovo eksploatacijo, temveč je prodal to angleškemu Selection trustu, ki je ustanovil posebno delniško družbo »Trepča Mines Ltd.« z 1 milijonom funtov glavnice in s sedežem v Londonu. L. 1925. so prišli Angleži sem preiskovat, pred 3 leti

Pogled na Kosovsko Mitrovico.

potem zrušilo že po kratki slavi in moči ravno tu na Kosovem polju. Bole te že vse kosti, ko ogleduješ na levi pogorje Kopaonik, znano po svojem bogastvu rud, vendar imaš tedaj že upanje, da gre vožnja h koncu. Pozoren postaneš šele tik pred Mitrovico, kajti na pobočju odcepko Kopaonika zagledaš naenkrat naprave »Trepča Mines Ltd.«

Trepča, par kilometrov severovzhodno od Mitrovice, je slovela že v 14. stoletju po svojih rud-

so se pa velikopotezno lotili dela. Investirali so že nad pol milijarde dinarjev in ustvarili res najmoderneje naprave, zraven pa niso pozabili tudi na delavstvo, ki nima morda nikjer v Srbiji takih ugodnosti in takih modernih socialnih naprav kot tu. Ze sedaj izkopljejo dnevno 30—35 vagonov cinkove in svinčene rude, ki gre vsa na Solun, toda obrate še neprestano razširjajo in tudi topilnice še nameravajo graditi. Sedaj je že zaposlenih pri podjetju okroglo 800 moči (s svojci 3000). Rudarji so

večinoma Ličani in nekaj je tudi Slovencev, profesorji so po veliki večini Slovenci (zaslužijo 50 do 80 Din dnevno), uradniki so Rusi, inženjerji Srbi, voditelji pa Angleži.

To podjetje, ki ima še nedogledno bodočnost, je dalo tudi bližnji Kosovski Mitrovici novo lice in nov, močan pogon k naglemu razvoju in napredku. Mitrovica še ni stara. Nad njim gospoduječa strmina Zvečan z znamenitimi razvalinami je bila sicer naseljena že v starem veku, toda Mitrovica je nastala šele v 14. stoletju tu ob kolenu Ibra, kjer se ta zavije proti severu in kjer se vanj steka glavna rečica Kosovega polja, Sitnica. Vkljub temu, da tvori nekako križišče potov proti severu v Raško, proti zapadu v Sandžak in Metohijo ter proti jugu na Kosovo polje, se vendar do zgraditve kosovske železnice (Skoplje—Mitrovica) l. 1873. ni mogla prav razviti, toda od tedaj je napredovala jako hitro, saj je bila glavna izvozna postaja za Sandžak. Še danes nalože v Mitrovici vsako leto na stotine vagonov »lasti sandžaskih ovc«, ki gredo na Solun. Število prebivalstva se je tako dvignilo l. 1890. že na 21.000 in tu so bili važni uradi ter avstrijski in ruski konzulat. Posebno se je proslavil med balkansko vojno avstrijski konzulat z zloglasno Prochaškovo afero. Balkanska in svetovna vojna sta mesto potem zopet skoro uničili, saj je šlo l. 1921. komaj še 10.000 prebivalcev. Turki so se namreč v velikem številu začeli seliti v Kemalovo Turčijo, Arnavti pa v Albanijo. Šele Angleži so dali sedaj mestu nov pogon (sedaj šteje zopet 12.000 prebiv.). Zgradili so par modernih hotelov, povsod rastejo lepe vile rudniških uradnikov in strašno kaldrmo so pravkar začeli nadomeščati z granitnimi kockami. Vendar ima mesto v glavnem še vedno izrazito muslimanski značaj, saj je pa tudi vsa okolica zlasti proti jugu in zapadu izrazito muslimanska. Celó jako zavedni so ti Arnavti in Turki in tu je doma celo povojni politični voditelj južnosrbskega muslimanskega džemijeta, znani Ferad beg Draga, ki živi sedaj sicer v Belgradu, vendar ima tu še vedno svoje veliko imetje. Svoje kamenolome ima tu blizu tudi Radicev morilec — Puniša Ratić. Dalje.

Liublianske vesti:

Nova ljudska šola za Bežigradom

Ljubljana, 22. novembra.

Vprašanje tako zelo potrebne osnovne šole za Bežigradom, se zdi, da je sedaj pred rešitvijo. Mestni občinski svet je že pred tremi leti sklenil zgraditi to šolo, toda razne ovire, v prvi vrsti seveda pomanjkanje finančnih virov, so izvršile precej zavlekle. Končno je bila letos pred nekaj meseci razpisana licitacija za gradbeno dela za to poslopje in sicer v proračunanem znesku 4.200.000 dinarjev. Za gradnjo se je prijavilo več reflektantov, najnižja ponudnica pa je bila Ljubljanska gradbena družba, ki se je ponudila, da prevzame vsa gradbena železobetonska in sploh težakša dela za znesek 3.558.000 Din. Gradbeni odsek mestnega občinskega sveta in pa magistratni gremij sta že odobrila, da se delo odda temu podjetju. Informirali smo se pri Ljubljanski gradbeni družbi, kjer so nam odgovorili, da oficijelno se niso o sklepu mestne občine obveščeni ter da tudi še niso pozvani, naj delo prične. V primeru, da bo sklep odseka in gremija prvomoten ter da mestna občina pozove podjetje, naj prične z delom, je Ljubljanska gradbena družba pripravljena takoj prijeti z izkopom za temelje novi šoli.

Nova šola bo stala v sedanji gramozni jami, kjer je skromna delavska naselbina. Šola je zasnovana zelo moderno in v velikem obsegu. Vsa gramozna jama je zamišljena kakor en sam park oziroma gozd, sredi katerega bo stalo šolsko poslopje s svojimi delavnicami, telovadnicami in igrišči. Zaenkrat se je mestna občina odločila, da da zgraditi samo najbolj nujni del nove šole. Če bi se dela takoj pričela, bi bila zemeljska dela s temelji

vred dovršena že do pomladi, ker je sedanje vreme za gradnjo prav ugodno. Druga gradbena dela bi se mogla vršiti spomladi in poleti, tako da bi mogla šolska mladina že meseca septembra prihodnjega leta v novo šolo, ki bo nedvomno najbolj moderna osnovna šola v Ljubljani.

Za sedaj sta zamišljena samo dva objekta in sicer prvi ob cesti, ki bo enonadstropen in drugi, ki bo dvo-odn. trinadstropen. Lastnikom malih hiš in barak v gramozni jami se zaradi te gradnje še ne bo treba umakniti, ker ne stoji na stavbišču, ki bo v kratkem zazidano. Pač pa se bodo morali pozneje umakniti, ko bo pričela mestna občina delati park okoli šole.

Vsi stroški za izvršitev prvega programa šole bodo znašali okoli 6 milijonov Din ter je treba k gradbenim stroškom priložiti še stroške za razna dela profesionalistov, za po'istvo in drugo opremo. Mestna občina ima zaenkrat za to šolo pripravljenih 1.700.000 Din, katerih izplačilo pa še ni končno določeno. Druge zneske za zgradbo te šole bo mestna občina morala pač vnesti v svoje prihodnje proračune.

Nova šola za Bežigradom bo prva osnovna šola, ki jo bo mestna občina zgradila po 22 letih. Leta 1911 je bila namreč zgrajena v Ljubljani zadnja osnovna šola, namreč na Prulah. Ko bo nova šola popolnoma dograjena in urejena, bo z njo znatno pridobil bežigrajski okraj, pa tudi mestna občina, z njo bo tudi rešen zelo važen problem, kako urediti gramozno jamo. Dosedajnim dostojnim stanovanjem kolonije v gramozni jami pa je mestna občina že obljubila, da jim preskrbi novo možnost primernih bivalij.

Mariborske vesti:

Gradbene in občinske zadeve

Mestni svet in upravni odbor sta imela v torek zvečer svoji redni seji. Mestni svet je razpravljal pretežno o gradbenih zadevah, dočim se je upravni odbor bavil z razdelitvijo podpor raznim društvom. Važnejši sklepi mestnega sveta so naslednji: Odobre se menjalne pogodbe med mestno občino in raderdorskovo upravo in med občino ter Matildo Strašnovno. S temi menjavami so se zaokrožila mestna zemljišča v Koroškem predmestju. — Nadalje se odobre pogodbe za nakup stavbenih parcel od mestne občine Martinu Kerinu, Mariji Paulšek, J. Iseku in K. Jeseniku Matiji Marionu se je zavrnila prošnja za gradbeno dovoljenje med Tomanovo in Turnerjevo ulico z utemeljitvijo, da je na tem prostoru predvidena sklenjena zazidava. — Odobri se adaptacija gospodarskega poslopja Marije Čuš v Koroški 95, zgradba plota tovarni

»Jugosvila«, Lavri Scheidbach preureditev izložbe v Gosposki, Dragačič Otiliji zgradba drvarnice v Poljski 16 ter J. F. Brandlu zgradba tobačnega paviljona vogal Smetanove-Strossmajerjeve. — Uporabno dovoljenje so dobili: Barbara Mitrovič za prodajni paviljon na vogalu Masarykove-Jadranske, Podporno društvo železničarjev na Ruški 7 za preurejeno izložbo, Frideriku Prebilu za novo visokoprillično stanovanjsko hišo v Tomanovi, Ratej Fr. za enako hišo v Aljaževi, Čulka Božidar in Kunčič Jožica za enonadstropno hišo v Turnerjevi 36 ter dr. Robič za prizidek v Kamniški 2. — Upravni odbor je podelil na seji podpore naslednjim društvom: Društvu za podporo revnih učencev 15.000 Din, Dijaški kuhinji 20.000 Din, Muzejskemu društvu 3000 Din in invalidom za božičnico 500 Din.

□ **Zračni napad zopet preložen.** Nervozno in nestrpno je pričakoval Maribor zračni napad, ki bi se moral izvršiti včeraj. Vse je bilo pripravljeno: reševalci, gasilci, zdravniki, da pohitijo na dani znak na svoje določene prostore. Mestno prebivalstvo je bilo po časopisju in po letakih natanko poučeno, kako se mora v primeru napada ravnavati. V zadnjem trenutku — ob 11.30 — pa je prišlo iz Zagreba telefonsko obvestilo, da je zračni napad preložen. Nad Slovenijo je namreč huda megla, ki bi ovirala letalce pri orientaciji poletja.

□ **Izpiti za mestne uslužbence** se bodo vršili v prihodnjem tednu pri banki upravi v Ljubljani. Od mariborske mestne občine sta se prijavila za izpit dva uradnika in sicer gg. Gračner in Pivka.

□ **Popravlilo vojašnice kralja Petra.** V bivši kadetnici se bodo izvršila razna popravila v notranjosti poslopja. Dela se bodo oddala na javni licitaciji dne 27. novembra pri ljubljanskem divizijskem poveljstvu ter so proračunana na Din 59.261.

□ **Javna razsvetljava se izpopolnjuje.** Poročali smo že, da se nameščajo cestne svetilke v Metelkovi ulici. Izpopolnila se bo pa razsvetljava tudi v krčevinski občini in sicer v nekaterih stranskih ulicah severno od Tomšičevega drevoreda, ki so bile letos zagrajene z novimi poslopji.

□ **Prva betonska cesta** v Mariboru bo Motherjeva v Melju in sicer v tistem delu, ki gre med Hutterjevimi tovarnami. Betonira jo tekstilno podjetje Hutter in drug na lastne stroške.

Halo-halo! Tu MIKLAVŽ! OBDARIL BOM REVNE IN BOGATE OTROKE ZASTONJ!!

Cerkveni koncert

pri frančiškanih

Drugi del nedeljskega koncerta bo posvečen postni dobi, ki jo zaključuje velika noč. Sattner je eden najkrepkejših cerkvenih skladateljev. Večina njegovih pesmi je zajeta tako globoko, da te prevzamejo do dna, kolikor jih slišiš. Med najkrepkejše spada prav gotovo postna: O vi vsi, ki mimo greste. Zložena je prav za prav za močnega, poln zbor, zato bo gotovo v zboru nad 200 pevcev in pevk donela tako, kot se za njo spodobi. Sklepni klic: »Milost, milost, Zveličar naš!« bo gotovo zmagal vsako srce.

Naš klasik je Foerster. Menda ga je po številu cerkvenih skladb težko kdo dohitel. Njegova »Očitjanja« so vobče znana. Ali tudi ta pesem zahteva močnega zbora in težko je, kdaj zapel tako močan zbor, kot jo bo pel v nedeljo.

Zenski zbor vplete v spored redno zelo prijetno barvitost; njegova nežnost se zelo lepo prilaga Hribarjevi mehko-proseči molitvi in prošnji »Sv. Križ«. Ko bo naslednja pesem nasl. kralja bolezine. Zalostne M. B. nam bodo orgle v močnejših smukordih oznanile Kristusovo vstajenje, ki sta mu posvečeni dve pesmi: Premrlova prav v ljudskem tonu zložena »Kristus je vstal!« in stara ponorodna Vavkova »Razveseli se, kraljice!« ki v krepki ritmiki prav posebno označuje veselo velikonočno razpoloženje. Ob njej bo radostno utripalo eleherno srce.

Koncert bo v nedeljo ob 4 pri frančiškanih; vstopnice in sporedi v besedilom (po 2 Din) so v Jugoslovanski knjigarni.

Miklavžev večer v Unionu

dne 5. decembra ob 7 zvečer

ne bo nudil zabave in razvedrila samo otročjem, temveč bodo tudi odrasli očarani nad prekrasno režijo te prireditelje. Lahko se pa tudi zgodi, komur ni namenil Jarila Miklavž, da ga v tem slučaju doleti sreča in se ga spomni »Laket-brada«, ki bo tekmoval z Miklavževimi darili. Zato pridite na prireditev vsi, mladi in odrasli, ker za vsakega bo odločeno mnogo lepega in dobrega!

Kaj bo danes?

Drama: »Praznik cvetočih črešenj«. Red Četrtek.

Opera: »Havajska roža«. Red A. Nočno službo imata lekarni: mr. Sušnik, Maršijev trg 5 in mr. Kuralt, Gosposvetska c. 4.

□ **Kakor smo že poročali,** bo v petek, dne 1. decembra ob 5 popoldne velik manifestacijski obhod v spomin 15-letnice osvobodjenja in ujedinjenja, ki ga priredijo bojeve organizacije v Ljubljani, to so vojni dobrovoljci, rezervni oficirji, četniki, bojovniki in invalidi. Vabljeni so vsa društva in celokupna javnost, da se udeležijo te patriotske manifestacije. Podrobni spored bomo objavili v eni naših prihodnjih števil.

□ **Ograja pred sv. Janezom Nepomukom.** Spomenik sv. Janeza Nepomuka v steni cerkve sv. Florijana je od tedaj, ko je bil postavljen tja, pogrešal ograjo. To nepopolnost so odstranili včeraj, ko so postavili pred spomenik lično železno ograjo, ki ne omogočala, da bi kdo izmed škodoželjnih nečestih prešel preko lepši spomenika. Ograja ima v središču petokrako zvezdo s stekleno lečo. S to ograjo je cerkev sv. Florijana končno urejena in niti najstrožji kritik ne bi našel še kakšne pomanjkljivosti.

□ **Bojevniki organizacije:** Vojni dobrovoljci, Zdrženje rezervnih oficirjev, Zdrženje vojnih invalidov, Skupine bojovnikov in četniki se udeležijo odkritja spomenika v svetovni vojni padlim in umrlim tovaršem trebanjske faze, ki bo v nedeljo, dne 26. t. m., ob 2 popoldne v Trebnjem. Skupen odhod z avtobusi bo točno ob pol 12 izpred Mestnega doma. Voznina stane za obe strani 35 Din za osebo. Kosilo v Trebnjem z juho, govedino in dvema prikuhami le 8 Din (odnosno s pečenko 10 dinarjev). Prijave sprejema najpozneje do sobote opoldne pisarna Zdrženja vojnih invalidov (Sant-peterska vojašnica) telefon 3040. Tovariši bojovniki in prijatelji, udeležite se v velikem številu, da se združeni udeležimo te lepe pijetne svečanosti. Prijavite se takoj.

□ **Veliki koncert Glasbene Matice ljubljanske.** V ponedeljek, dne 4. decembra bo izvajal pevski zbor Glasbene Matice s sodelovanjem solista in pomoznega orkestra enega največjih del cerkvene glasbene literature svetovnoznani Verdijev Requiem. To delo se letos pri nas drugič izvaja. Prvič ga je izvajala Glasbena Matica pred 25. leti.

V svetovni glasbeni literaturi zavzema to delo eno najodličnejših mest. Koncert vodi ravnatelj Mirko Polič. Na ta koncert je danes opozarjamo vse p. n. občinstvo, vstopnice bodo od ponedeljka dalje v predprodaji v Matični knjigarni.

□ **Kri pripoveduje...** je naslov II. poljudnovernstvenega predavanja Prirodnonanstvene sekcije Muzejskega društva za Slovenijo, ki se vrši danes ob 20 v dvorani Delavske zbornice. Predaval bo znan strokovnjak gosp. doc. dr. A. Košir, o zanimivosti krvi, tako n. pr.: O sestavinah krvi in njih pomen za normalno in bolezensko dogajanje v našem telesu, o pomenu seruma v teoretični in praktični medicini, o dokazovanju krvi v kriminalnih primerih, o krvnih skupinah itd. Sekcija vabi na to izredno zanimivo predavanje, ki ga bo spremljalo preko 40 skiptičnih slik, vse, ki se zanemajo, na čim številnejšo udeležbo.

□ **Na prosvetno-družabnem večeru »Krke«** pri Mikliču v petek 24. t. m. ob 8 zvečer so na sporedu številne skiptične slike z Dolenjskega, pravilice »Prvi Dolenjci« in »Krvavi bogatini« v recitaciji gg. Nade Jax-Oberaignerjeve in koncert šentjakobskega pevskega društva. Avtor pravilice je g. Stanislav Vdovci, ki je pod psevdonimom Janez Rožencvet izdal doslej dve knjigi pravilic: lani pri Družbi sv. Mohorja. Pravilice, letos pa pri gorški Mohorjevi družbi: Leteče copate. Večer obeta biti zelo zanimiv. Vabijo se zlasti udeleženci največjega letošnjega izleta z vlakom v dolino gradov pri št. Ruperju in Mokronogu. Krasne skiptične slike. Vstop je vsakomur prost!

□ **Francoški institut** v Ljubljani opozarja vse cenj. člane in prijatelje društva, da danes predavanje g. Rosamberta odpade, ker je leta nujno zadržan v Belgradu. Vršilo se bo par dni kasneje, kar bomo pravočasno objavili.

□ **Združenje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov** — sekcija Ljubljana priredi v petek, dne 24. novembra ob 20 v prostorih elektroinstituta ljubljanske univerze (poslopje tehniške fakultete, Aškerčeva 11) predavanje g. ing. Milana Perloti iz Trbovelj »O žičnih železnih cest za osebni promet«. Vabljeni člani in po njih vpeljeni gosti.

□ **Občni zbor Mornarske sekcije J. S.** bo dne 25. novembra ob 20 v prostorih hotela Lloyd, Sv. Petra cesta. Vsi bivši mornarji vabljeni.

□ **Porabnikom plina** sporočamo, da je rok za dostavo vprašalnih pol podaljšan do konca meseca novembra. — Ljubljanska mestna plinarna.

□ **Pri Bobenčku** zopet polenovka.

□ **Na živilskem trgu** je zdaj ob tržnih dneh zmerom dovolj živahno. Največ je seveda napredaj zelenave, ki se je na nekoliko podražila. Endivja velja 50 par do 1 Din glavica, špinata je po 1 Din merica. Včeraj je bilo na trgu tudi veliko jabolk in hrusk, ki so jih pa princeli večinoma le prekupevalci. Lepa jabolka so po 6 Din, slabša tudi od 4.50 do 5 Din kilogram. Hruske so od 4.50 do 5 Din kilogram. Posamezni prodajalci so prinesli na trg nekaj poznega domačega črnega grozdja iz Bele krajine; prodajali so ga po 6 Din kilogram. Kostanj z bližnjih hribov je po 2 Din liter. — Kmetice iz okolice prinašajo vsak tržni dan obilico najrazličnejših poljskih in vrtnih pridelkov: krompir po 1 Din kg, zeljane glave po 1 do 2 Din, čebula po 1 Din, fižol prepelčar po 3 Din liter, kislo zelje po 2.50 Din, kisla repa po 2 Din kilogram. Našemu domačemu zelju dela letos veliko konkurenco zelje iz Srema, ki ga dovažajo v Ljubljano cele vagoni. Zato je letos domače zelje na debelo tam na Sv. Petra nasipu, kjer ga je na prodaj vsak tržni dan po 10 do 20 velikih voz, tako silno padlo v cenah. Zeljane glave na debelo kupujejo trgovci po 30 do 40 par kilogram. — Na perutninarstvenem trgu so se jeca zadnje tedne občutno podražila. Fino blago prodajajo zdaj po 1 Din kos, v splošnem pa po 1.75 Din par jajc. Kokoši so od 20 do 25 Din.

□ **Ze krajejo suknje.** Ljubljanska policija preiskuje zadevo s številnimi tatvinami suknj, ki so se zadnje dni pričele množiti v ljubljanskih lokalih, zlasti v kavarnah. Tako je te dni prišel na policijo neki Avstrijec in potožil, da mu je bila ukradena lepa suknja vredna vsaj 3000 Din. Policija se je potrudila in res izsledila tatvo. Pri tatvi je našla pogrešeno suknjo. Zelo pa se je policiji uradnik začudil, ko je pregledal suknjo: »Ta suknja naj bi bila vredna 3000 Din — komaj kakšnih 300 do 400 Din!« Ko so Avstrijec vrnil suknjo, so ga vprašali, kako more ceniti staro in nič več elegantno suknjo na 3000 Din, je po'asnil, da se je pač vtel pri preračunavanju v našo valuto! Tat je trdovratno zanikal krivdo, čes, da mu je suknjo nekdo podtaknil v stanovanje. Vedel je, zakaj taji — imel je namreč še nekaj takih grehov na vesti in se je bal, da ne pridejo še ti na dan. Toda policija je prišla tudi drugim njegovim orehom na sled.

□ **Zahvala.** Zveza Maistrovih borcev se prisrčno zahvaljuje vsem društvom, organizacijam, ustanovam in posameznikom, ki so pripomogli, da se je proslava 15. letnice osvobodjenja Maribora tako veličastno izvršila.

□ **Iz sodne službe.** Z odhodom štirih novoimenovanih sodnikov Ašiča, dr. Berliča, Punčuha in Purebra na nova službena mesta se na okroženem in okrajnem sodišču v Mariboru izvršile tele izpremembe: oba preiskovalna oddelka IX in XI sta prevzela ss. Kramer in pristav Rupnik mesto dr. Berliča in Punčuha. Nesporni oddelke okrajnega sodišča, ki ga je vodil pristav Pureber, je prevzel sodnik dr. Adamič; iz Novega mesta premeščeni pristav Kyovsky je dodelen nespornemu oddelku in oddelku za mladinsko sodstvo v pomoč.

□ **Salarijsko sotrudištvo** vabi na sestanek v nedeljo ob 16 v stolnem župnišču. Govoril bo dr. Volčič.

□ **Umrli** je včeraj v Počehovi ugledni in spoštovani posestnik Jakob Polanec, star 73 let. Blagorajke ravnega pokopjele v petek ob 14.30 na pokopnišču pokopališču. Naj počiva v miru, žalostnim naše sožalje!

□ **Pred oltar.** V zadnjem času so se v Mariboru poročili: finančni podpredsednik Rudič Marjan 'n šivilja Čurčič Alojzija, mesar Jan Karel in delavka Ravš Gizela, učitelj Fras Štefan in učiteljica Carlvaris Ana, trgovec Dietrich Ludvik in hišna posestnica Zakotnik Jospina, mizar Heine Alojz in posestnikova hči Sprogar Veronika, mizar Drolenik Viktor in posestnikova hči Mlakar Marija, poštni dostavljak Kók Jožef in posestnikova hči Wallner Marija, meščanskošolski učitelj Vajd Franc in 't zdravnik Tiaplč Karolina. — Novoporočencem obilo sreče!

Celje

□ **Vembergerjeva »Vrnitev«** na odru Ljudske posojilnice, Jugoslovanska strokovna zveza v Celju vpripori v nedeljo dne 3. decembra ob pol 4 popoldne v veliki dvorani Ljudske posojilnice v Celju Vembergerjevo dramo »Vrnitev«.

□ **Smrt kosi.** V celjski javni bolnišnici sta umrla Ktauc Franc, 65letni dninar z Zaloga pri Gotovljah in Vizjak Rudolf, 8letni sin delavca iz Zavodne. N. v m. p!

□ **SK Jugoslavija** naznanja, da ima drevo ob 8 obvezan sestanek v klubovi sobi v Domu. Predaval bo tov. tajnik o sportu.

□ **Zračnega napada** na Celje ni bilo. Kakor že javljeno, bi se bil moral vršiti včeraj zračni napad na Celje, ki je pa odnadel, ker je tik pred napovedanim časom prišlo telefonično obvestilo, da se aeroplani zaradi pregošte megle ne morejo dvigniti.

□ **Ura,** o kateri je poročal »Slovenec« v torek med celjskimi vestmi, da je bila izgubljena, se dobi pri g. davčnem kontrolorju v pok. Josipu Močanu, Vodnikova 2.

□ **Lizol** je pila. Včeraj popoldne je na Teharjih pila 43letna žena orožnika v pok. Marija L. iz neznanega vzroka lizol. L. so prepeljali v celjsko javno bolnišnico.

Pluj

Streli iz zasede. Ponoči sta bila v Moravcih napadena 20letni Franc Polanec in 17letni Martin Spindler. Ko sta korakala po cesti, je nenadoma začel neznanec iz zasede streljati. En strel je zadel Polanca v trebuh, da je obležal v mlaki krvi, drugi strel pa je zadel Spindlerja v levo roko. Poškodba Polančeva je smrtonosna, med tem ko je poškodba Spindlerja lažja.

Karambol. Vinski trgovec Ivan Vindiš iz Leskovca se je vozil z motornim kolesom na glavni cesti proti Veliki Varnici. Na nekem ovinku mu pride nasproti voznik, čigar konji so se motorja ustrašili in zdrijali. Prišlo je do karambola in motokiklist je padel v cestni jarek ter se pobil na glavi in obrazu tako hudo, da so ga morali prepeljati v bolnišnico.

Novo mesto

Samaritanski tečaj ustanavljajo pri nas. Voda bosta g. dr. Ziga Červinka, primarij ženske bolnišnice in njegov pomočnik g. dr. Kožuh. Ta misel je našla povsod živahno odobravanje. Na gimnaziji že nabirajo člane med dijaki, ki so se v velikem številu odzvali.

Zdravstveno stanje prof. Prosenca Petra, ki se že dalj časa zdravi v bolnišnici Usmiljenih bratov, se je že izboljšalo in z veseljem pričakujejo dijaki, da bo mogel po božiču zopet poučevati.

□ **Požar.** V Loki je pogorel posestnik Peter Arlič. Goreti je pričelo med 2 in 3 jutraj, tako da so si domači komaj rešili življenje, plameni pa so uničili poleg poslopja tudi letošnje pridelke in obilico. Škoda je znatna.

□ **Angleški krožek** ima predavanje jutri ob 20 v državni realni gimnaziji.

□ **Brezuspešne licitacije.** Dosedaj se je že vršila 11. licitacija za dobavo mesa za potrebe mariborske garnizije. Vse licitacije so bile brezuspešne.

□ **Preureditev kurilnih naprav** v mestnem kopališču je bila sklenjena na zadnji seji upravnega odbora MP ter so se tozadevne naprave že naročile. Mestno kopališče bo veliko prihranilo na premoju ter povišalo svojo rentabilnost.

□ **Roka v stroju.** V kartonažni tovarni se je ponesrečila delavka Cecilija Pogorelec. Z roko je prišla v stroj, ki ji je zmečkal prste. — V tekstilni tovarni se je enaka nezgoda pripetila delavcu Josipu Reglu.

□ **Sunek z nožem stane 12 let prostosti.** Pred velikim senatom se je vršila včeraj razprava proti Janezu Širovniku, 28letnemu delavcu iz Stanešincev. S to razpravo se je zaključila tragedija, ki se je odigrala 2. oktobra 1933 v Zaklu kot krvav zaključek veselice v Jurovcih. Na omenjeno veselico je prišel Janez Širovnik že vinjen ter je ogrožal z nožem Antona Gaščka. Kasneje sta se spravila ter je Širovnik celo prisedel pri povratku na Gaščekov voz, s katerim se je peljal tudi pokojni Ivan Čebek. Na potu pa je začel Širovnik iznova divjati. Zagnal se je v Čebeka, ga podil nekaj časa po cesti ter ga slednjega večkrat zabodel z nožem. Rane so bile smrtno ter je Čebek kmalu po prevozu v ptujsko bolnišnico izdihnil. Sodišče je obsodilo Širovnika na 12 let robije ter trajno izgubo častnih pravic.

Požar

V vasi Gorica, ki je nekako v sredi med Radovljico in Mošnjami, je 18. novembra takoj po popoldnevu jela goreti Dagarinova hiša, ki je pogorela. Novo gasilno društvo iz Mošenj je hitro pripeljalo motorno brizgalno na mesto. Še pre je prišel na tla bivši množični iskušeni načelnik gosp. Reš, ki je mladim uredil motornico, da se je rešilo kar se je dalo, ter se ožen in razširil na nove objekte. Vas Gorica je hvaležna.

Pocumna žena ugnala roparja

Na cesti med Belovarjem in Starimi Pavljani je te dni napadel neki ropar kmetico Ano Einsisterjevo, ki se je vračala iz mesta domov z raznimi nakupljenimi stvarmi in z nekaj denarja. Ropar je od nje zahteval, naj mu izroči vse blago in denar. Pogumna žena se pa ni ustrašila roparja, temveč se je pričela z njim boriti. Ropar je sicer grozil ženi z revolverjem, toda to je ni ustrašilo. Po daljši borbi je ropar ženi strgal ruco z glave ter izginil v bližnjem gozdu. Toda kmalu so ga oporoženi orožniki imeli v rokah. Ropar je nek. Andrej Batak iz Orovca pri Severinu. Patak je svojčas že ubil svojega svaka. Sedaj pride zaradi svojih zločinov pred sodišče.

Kranj

Podružnico delikatesne trgovine je te dni otvoril g. Albin Terčon v hiši »Stare pošter«. Trgovina je na novo opremljena in založena s svežim blagom.

Naše dijaštvo

Na zadnjem občem zboru J. d. a. »Savice« je bil izvoljen naslednji odbor: predsednica Ina Slapar, cand. phil., podpredsednica: Donata Capuder, cand. iur., tajnica: Lija Pogačnik, stud. phil., blaginaj: Helena Jaklič, stud. phil. Revizorici: Milka Hlebec, cand. phil., in Slava Lipoglavček, stud. phil.

Društvo slušateljev filozofske fakultete univerze v Ljubljani je imelo 28. oktobra 1935 svojo XXVIII. redno skupščino, na kateri je bil izvoljen za predsednika z večino glasov g. Ante Poheraj, cand. phil. Na predajni seji, dne 10. novembra 1935 se je ostali odbor sestojel se iz načelnikov posameznih strokovnih klubov, konstituiral tako-le: podpredsednik: Kessler Jože, načelnik historičnega kluba; tajnik: Bertonec Alojzij, načelnik klasičnega kluba; blaginajnik: Kieslich Karl, načelnik germanskega kluba; zapisnikar: Urbančič Stanko, načelnik kluba naravoslovcev; knjižničar in arhivar: Mihelič Sane, načelnik slavističnega kluba. Odborniki brez mandatov so: Hlebec Zvone, za geografski klub, Ipavec Vili, za matematični klub, Šavli Ivan, za romanski klub, Filipič Mato, za pedagoško-filozofski klub. Vsi odborniki so kandidati philosophiae.